

§ 9

Allmänmedicinska vårdplatser i primärvården

Dnr 72-2022

Regionfullmäktiges beslut

Regionfullmäktige beslutar att återremittera ärendet för att klargöra vilken koppling förslaget har till strategin och handlingsplanen för Nära vård samt beskriva effekterna av allmänmedicinska vårdplatser för sjukhusens slutenvårdsplatser, effekterna för den kommunala hälso- och sjukvården, hur i så fall resurser ska omfördelas samt hur allmänmedicinska vårdplatser långsiktigt kan bemannas och finansieras.

Regionstyrelsens yttrande till beslutsförslaget

I regionstyrelsens strategiska plan för 2022-2024 beskrivs den med länets kommuner gemensamma målbilden för nära vård och omsorg. För att regionen ska kunna möta behov och förväntningar också i framtiden behöver viktiga steg tas redan idag. En viktig del i omställningen mot en god och nära vård är bland annat att utöka primärvårdens uppdrag i slutenvård för patienter med de mest omfattande vårdbehoven.

Sammanfattning

Allmänmedicinska slutenvårdsplatser avser somatisk slutenvård vid hälsocentraler i glesbygd för vård av vissa geriatriska patienter som behöver slutenvård. Om nuvarande plan för ombyggnation av hälsocentralen i Haparanda revideras kan sex vårdplatser öppnas senast 15 september 2022. Arbetet kan finansieras med 3,2 mnkr via nationella medel för omställning till god och nära vård. Årlig driftkostnad från och med 2023 beräknas till 10,9 mnkr exklusive intäkter för utskrivningsklara och kostnader för lokalhyra/städ. Öppnandet av allmänmedicinsk slutenvård vid Arjeplogs hälsocentral utreds och redovisas till regionstyrelsen maj 2022.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) yrkar i första hand återremiss av ärendet och i andra hand avslag. Motiveringen till yrkandet av återremiss är för att klargöra vilken koppling förslaget har till strategin och handlingsplanen för Nära vård samt beskriva effekterna av allmänmedicinska vårdplatser för sjukhusens slutenvårdsplatser, effekterna för den kommunala hälso- och sjukvården, hur i så fall resurser ska omfördelas samt hur allmänmedicinska vårdplatser långsiktigt kan bemannas och finansieras. Lennart Åström (S), Anders Öberg (S) och Maria Holmquist (V) yrkar bifall till Glenn Berggårds yrkande om återremiss.

Anders Öberg (S) anför att Socialdemokraterna ser mycket positivt på att tillskapa fler vårdplatser som en del av utvecklingen och omställningen till en god och nära vård i Norrbotten. Region Norrbottens primärvård med Hälsocentraler har en viktig roll för en fungerande hemsjukvård. Nya allmänmedicinska vårdplatser kommer att kunna vara en viktig kugge för att säkerställa att mer vård kan ges nära norrbottningarna. Men för att förändringen ska vara långsiktigt förankrad måste dialogen och samverkan med kommunerna finnas. Motivet för en återremiss är att socialdemokraterna vill få ett klargörande för vilken koppling förslaget har till kommande strategi och handlingsplanen för God och Nära vård samt beskriva effekterna av allmänmedicinska vårdplatser för sjukhusens slutenvårdsplatser, effekterna för den kommunala hälso- och sjukvården. Viktigt är också att det framgår i beslutsunderlaget hur eventuella resurser kommer att omfördelas, samt hur allmänmedicinska vårdplatser långsiktigt kan bemannas och finansieras.

Linda Frohm (M), Kenneth Backgård (SJVP) Nils-Olof Lindfors (C), Leslie Bailey (SD) och Perarne Kerttu (C) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslaget att avgöra ärendet idag mot yrkandet om återremiss och finner att ärendet ska avgöras idag.

Glenn Berggård (V) yrkar votering.

Efter genomförd votering framgår att 38 ledamöter röstat för att avgöra ärendet idag, 28 ledamöter röstat för att återremittera ärendet och 5 ledamöter avstått från att rösta, se bilaga 1 till protokollet för voteringsdetaljer.

Fullmäktige beslutar därför att återremittera ärendet.

Ärendet

Allmänmedicinska vårdplatser

År 2019 genomfördes en konsekvensanalys av vårdens innehåll avseende somatiska vårdplatser inkluderat vårdplatser vid hälsocentralerna. Av utredningen framkom att slutenvård på hälsocentralerna fyllde en viktig funktion i glesbygd. Vårdplatserna bemannas av sjuksköterskor och rondas av allmänläkare. Vårdbehov som kan tillgodoses på allmänmedicinska vårdplatser är till exempel:

- Vård av patienter som efter läkarbedömning kan behandlas på allmänmedicinsk vårdplats utan avkall på patientsäkerhet eller om en transport till sjukhus vore mer till skada än till nytta för patienten.
- Vård av patienter med behov av fortsatt rehabilitering efter vård på sjukhus. Patienterna får därmed kortare vårdtid på sjukhus och rehabilitering närmare hemmet.
- Patienter som varit inskrivna på sjukhus kan avsluta vårdtiden närmare sin hemort.
- Vård i livets slutskede när vårdinsatsen inte kan tillgodoses i hemmet.

Allmänmedicinska vårdplatser innebär att patienten under vissa omständigheter kan få sitt vårdbehov tillgodosett närmare sin bostad och sina anhöriga utan avkall på patientsäkerhet. Det är ett verktyg för allmänläkarna som till viss del avlastar sjukhusen.

Allmänmedicinska vårdplatser med stöd av avancerad klinisk sjuksköterska (AKS) utgör en viktig del av vårdkedjan och leder till fördjupad samverkan med internmedicin och kommunerna bland annat via digitala lösningar. Däremot har vårdplatser ett mindre värde i de orter där avståndet till närmaste sjukhus är kortare.

Antalet fastställda vårdplatser på hälsocentral är sex i Arvidsjaur, fem i Jokkmokk, sex i Pajala, sju i Övertorneå och sex i Överkalix. Sedan 2018 är vårdplatserna i Arjeplog tillfälligt stängda. Patienter från Arjeplog som är i behov av slutenvård hänvisas i första hand till Arvidsjaur HC.

Vårdplatserna bemannas dygnet runt av sjuksköterskor och undersköterskor och rondas av läkare dagtid. Arvidsjaur hälsocentral har läkare i beredskap på kvällar och helger och de övriga har läkarmedverkan under icke kontorstid på respektive länsdelssjukhus där jourhavande läkare finns tillgänglig via digital teknik.

För att allmänmedicinska vårdplatser i primärvård ska vara till nytta för patienten fordras kontinuitet i omvårdnadsarbetet framförallt av legitimerade

sjuksköterskor. En bidragande orsak till att platserna tillfälligt stängdes i Arjeplog var att de i huvudsak bemannades av veckovis roterande inhyrda sjuksköterskor. Övriga allmänmedicinska vårdplatser i länet bemannas av tillsvidareanställda sjuksköterskor.

Vårdplatser vid hälsocentralerna i Haparanda och Arjeplog

I första hand föreslås öppnande av allmänmedicinska slutenvårdsplatser vid Haparanda hälsocentral. Mot bakgrund av pågående ombyggnation av hälsocentralen är det angeläget med ett skyndsamt ställningstagande för att inte riskera merkostnader för ombyggnation.

Möjligheten till bemanning i kombination med lokalernas utformning tyder på att sex vårdplatser kan öppnas senast den 15 september 2022. Arbetet genomförs i samarbete med medicin- och rehabiliteringskliniken vid Kalix sjukhus och inom ramen för projektet Modellområdet Östra Norrbotten. Förutom att projektet möjliggör nya samverkansformer mellan regionen och kommunerna innebär det även möjlighet till extern finansiering år 2022 via nationella medel för god och nära vård. Från och med år 2023 upparbetas finansieringen i regionstyrelsens strategiska plan.

I andra hand föreslås återöppnande av allmänmedicinsk slutenvård vid Arjeplogs hälsocentral. Ett nära samarbete med kommunala verksamheter är en förutsättning och processarbetet inför uppstart sker gemensamt med Arjeplogs kommun. Budget för två fastställda vårdplatser kvarstår sedan 2018 då regionen beslutade att tillfälligt stänga vårdplatserna. Istället beslutades att använda budgetutrymme till finansiering av läkare i beredskap dygnet runt i Arjeplog.

Ett förslag till återöppnande av allmänmedicinsk slutenvård i Arjeplog redovisas till regionstyrelsens sammanträde i maj 2022.

Ekonomiska konsekvenser

Årlig driftkostnad för sex allmänmedicinska vårdplatser vid Haparanda hälsocentral beräknas till 10,9 mnkr exklusive intäkter för utskrivningsklara och kostnader för lokalhyra/städ. Om verksamheten startar den 15 september bedöms kostnaden för 2022 att uppgå till 3,2 mnkr. Regionstyrelsen anvisar om möjligheten att ansöka om nationella medel för år 2022.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Protokollsutdrag skickas till:

Hälso- och sjukvårdsdirektör
Divisionschef Nära
Divisionschef Länssjukvård 1
Divisionschef Länssjukvård 2

Divisionschef Funktion
Divisionschef Psykiatri
Ekonomidirektör